

Změny v očkování

Changes in vaccination practices

Kateřina Fabiánová, Jana Košťálová

Pravidelné očkování v ČR se provádí podle vyhlášky č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem, ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Ve vyhlášce a v zákoně došlo od 1. 1. 2018 k několika podstatným změnám. Některé z nich uvádíme jmenovitě.

- **Základní očkování hexavalentní očkovačím látkou** proti záškrtu, tetanu, pertusi s acelulární složkou, invazivnímu onemocnění vyvolanému původcem *Haemophilus influenzae* b, virové hepatitidě B a inaktivovanou očkovačím látkou proti přenosné dětské obrně se změnilo ze schématu 3+1 na 2+1 (tzn. v průběhu prvního roku života dítěte, podanými v intervalu dvou měsíců mezi první a druhou dávkou, a třetí dávkou podanou mezi jedenáctým a třináctým měsícem věku dítěte).
- **U nedonošených dětí** se základní očkování hexavalentní očkovačím látkou provede třemi dávkami očkovačím látky podanými v intervalech nejméně jednoho měsíce mezi dávkami, a čtvrtou dávkou podanou nejméně šest měsíců po podání třetí dávky, tedy schéma 3+1.
- **Očkování proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím** je možno zahájit již od 13. měsíce věku, nejpozději však do dovršení osmnáctého měsíce věku dítěte, druhá dávka se však posunuje od dovršení pátého roku do dovršení šestého roku věku dítěte.
- **V případě kontraindikace** podání některé ze složek hexavalentní očkovačím látky se provede očkování alternativní očkovačím látkou.
- **Není-li možné z důvodu zdravotního stavu dítěte, který vylučuje možnost podání očkovačím látky, provést pravidelné očkování v daných termínech, provede se takové očkování i v pozdějším věku dítěte, a to v souladu se souhrnem údajů k jednotlivým očkovačím látkám.** Obdobně se postupuje i v případě dětí cizinců pobývajících na území České republiky nebo dětí, jejichž očkování bylo zahájeno v zahraničí.
- **Změny jsou i ve zvláštním očkování.** Je nově zavedeno zvláštní očkování proti spalničkám u fyzických osob, které jsou nově přijímány do pracovního nebo služebního poměru na pracovišti infekčním nebo dermatovenerologickém.

Zásadní změny v očkování vyplývající ze zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, dle §30 Hrazená preventivní péče:

- **Rozšíření očkování proti lidskému papilomaviru** - nově hrazeno i chlapcům, je-li očkování zahájeno od dovršení třináctého do dovršení čtrnáctého roku věku.

- **Dále došlo ke změnám v hrazení očkování u osob s poruchou imunity;** proti invazivním meningokokovým infekcím, pneumokokovým infekcím, invazivnímu onemocnění vyvolanému původcem *Haemophilus influenzae* typ b a proti chřipce, a to u pojištěnců s porušenou nebo zaniklou funkcí sleziny (hyposplenismus nebo asplenie), pojištěnců po autologní nebo allogenní transplantaci kmenových hemopoetických buněk, pojištěnců se závažnými primárními nebo sekundárními imunodeficity, které vyžadují dispenzarizaci na specializovaném pracovišti, nebo u pojištěnců po prodělané invazivní meningokokové nebo invazivní pneumokokové infekci.
- **Očkování a úhrada léčivých přípravků obsahujících očkovačím látky pro očkování pojištěnců nad 65 let věku proti pneumokokovým infekcím;** hrazené očkovačím látky schvaluje Ministerstvo zdravotnictví na základě doporučení Národní imunizační komise a zveřejňuje je formou sdělení ve Sbírce zákonů.

Očkování proti infekčním nemocem se podle vyhlášky č. 537/2006 Sb., člení na:

- a) pravidelné očkování,**
v rámci pravidelného očkování jsou děti v ČR očkovány proti tuberkulóze (dětí z rizikových skupin s indikací), proti záškrtu, tetanu, dávivému kašli, invazivnímu onemocnění vyvolanému původcem *Haemophilus influenzae* b, přenosné dětské obrně a virové hepatitidě B (hexavalentní očkovačím látkou), proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím, proti pneumokokovým nákazám a proti virové hepatitidě B, (pozn. očkování proti VHB se provádí u novorozenců HBsAg pozitivních matek nejpozději do 24 hodin po narození dítěte a u osob, které mají být zařazeny do dialyzačního programu).
- b) zvláštní očkování** proti virové hepatitidě A a virové hepatitidě B a proti vzteklině,
- c) mimořádné očkování,** kterým se rozumí očkování fyzických osob k prevenci infekcí v mimořádných situacích,
- d) očkování při úrazech, poraněních, nehojících se ranách a před některými léčebnými výkony,** a to proti tetanu a proti vzteklině,
- e) očkování, provedené na žádost fyzické osoby,** která si přeje být očkováním chráněna proti infekcím, proti kterým je k dispozici očkovačím látkou.

Podle §30 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění jsou vedle očkování proti vzteklině, tetanu a tuberkulóze hrazena ještě následující očkování:

- **proti chřipce** u pojištěnců nad 65 let věku, u pojištěnců po splenektomii nebo po transplantaci krvetvorných buněk, u pojištěnců, kteří trpí závažným chronickým farmakologicky řešeným onemocněním srdce a cév, nebo dýchacích cest, nebo ledvin nebo diabetem a u pojištěnců umístěných ve zdravotnických zařízeních poskytovatele dlouhodobé lůžkové péče nebo v domovech pro seniory, anebo v domovech pro osoby se zdravotním postižením nebo v domovech se zvláštním režimem,
- **proti pneumokokovým infekcím**, pokud byly všechny dávky očkovací látky aplikovány do sedmého měsíce věku pojištěnce; hrazenou službou je dále i očkování provedené po uplynutí lhůt stanovených v tomto ustanovení, pokud došlo k odložení aplikace jedné nebo více dávek očkovacích látek z důvodu zdravotního stavu pojištěnce,
- **proti lidskému papilomaviru**, je-li očkování zahájeno od dovršení třináctého do dovršení čtrnáctého roku věku,
- **proti invazivním meningokokovým infekcím, pneumokokovým infekcím, invazivnímu onemocnění vyvolanému původcem *Haemophilus influenzae* typ b a proti chřipce**, a to u pojištěnců s porušenou nebo zániklou funkcí sleziny (hyposplenismus nebo asplenie), pojištěnců po autologní nebo allogenní transplantaci kmenových hemopoetických buněk, pojištěnců se závažnými primárními nebo sekundárními imunodeficity, které vyžadují dispenzarizaci na specializovaném pracovišti, nebo u pojištěnců po prodělané invazivní meningokokové nebo invazivní pneumokokové infekci,
- **očkování a úhrada léčivých přípravků obsahujících očkovací látky pro očkování pojištěnců nad 65 let věku proti pneumokokovým infekcím**; hrazené očkovací látky schvaluje Ministerstvo zdravotnictví na základě doporučení Národní imunizační komise a zveřejňuje je formou sdělení ve Sbírce zákonů.

*Fabiánová Kateřina
Košťálová Jana
Oddělení epidemiologie
infekčních nemocí
CEM - SZÚ*